

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1989/28

KARAR NO : 1989/28

ÖZET : Adli ve askeri mahkemelere tâbi kişilerce, askeri ceza kanun-
da yazılı olmayan ve askeri suç
kapsamına girmeyen bir suçun müş-
tereken işlenmesi halinde, 353
sayılı kanunun 12. maddesi uya-
rınca davanın adli yargı yerinde
görülmesi gerektiği hk.

As.C.k. 131/1. md.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Zahit Korkmaz, Ahmet Çakırel, Erkan Güntürk, Enver Ay,
Nurettin Elkatmış.

O L A Y : Van 21. Sınır Tugay Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın
24/12/1984 gün, 612-566 sayılı iddianamesi ile;

Sanıklardan Zahit Korkmaz'ın 10. Piyade Tugayında yiyecek mal say-
manı levazım üstteğmeni, Ahmet Çakırel'in aynı birlikte hesap sorumlusu levazım
kıdemli başçavuşu, Erkan Güntürk'ün aynı birlikte görevli levazım kıdemli çavuşu
ve diğer sanıklar Nurettin Elkatmış ile Enver Ay'ın da Bitlis İli Tatvan
ilçesinde sivil kişi ve mütaahhit oldukları ve Nisan-Mayıs 1984 aylarında as-
ker olan sanıkların Tatvandaki askeri birliğin ihtiyacı olan yumurta, yoğurt,
maydonoz alımında muayene defterinde tahrifat yaparak ve buna göre muhtıra ve
rapor düzenleyerek alınmadığı halde alınmışçasına, sivil olan sanıklara fazla
para ödettirdikleri ve onlarla anlaşarak bu yolla menfaat temin ettikleri ve ay-
rıca gene asker sanıkların, reçel, kaşar ve börek çıkarılıp sarfedildiğini tabe-
lada gösterdikleri halde, bu yiyecekleri hak sahibi askerlere yedirmedikleri ve
bu miktar malı zimmetlerine geçirdikleri ileri sürülerek, asker olan sanıkların
ihtilâsen zimmet suçundan Askeri Ceza Kanununun 131/1. ve zimmet suçundan keza
Askeri Ceza Kanununun 131/1. maddeleri ile tecziyeleri ve Askeri Ceza Kanununun
30/A. madde ve fıkrasının 2. bendi uyarınca ordudan tartları ve sivil olan sanık-
ların ihtilâsen zimmet suçuna iştiraktan ötürü Askeri Ceza Kanununun 131/1
maddesi uyarınca tecziyeleri ve ihtilâsen zimmet konusu olan 4.526.996 lira
hazine zararının tüm sanıklardan ve zimmet konusu 552.165 lira hazine zararının
asker olan sanıklardan tazminen tahsili için haklarında kamu davası açılmıştır.

Van 21. Jandarma Sınır Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi,
25/4/1986 gününde, 14/160 sayı ile; asker sanıklar; Zahit Korkmaz, Ahmet Çakırel
ve Erkan Güntürk'ün, sivil sanıklar, Envar Ay ve Nurettin Elkatmış ile birlikte
yumurta, maydonoz ve yoğurt miktarlarını gerçek dışı büyük ölçüde arttırarak
tahrifatlı belgelere göre alınmamış olduğu halde alınmış ve yedirilmiş gibi
göstererek sahtekarlık yapılması sonucu tahakkuk eden parayı birlik olup pay-
laşmak suretiyle evrakta sahtekarlık suçunu işledikleri sabit görülerek
Türk Ceza Kanununun 339/1., 59. maddeleriyle mahkûmiyetlerine ve asker olan

A-

sanıkların Askeri Ceza Kanununun 30/2.maddesi uyarınca silahlı kuvvetlerden tartlarına ve 4.526.996 liralık hazine zararının tüm sanıklardan tazminin tahsiline ve asker sanıklar Zahit Korkmaz, Ahmet Çakırel ve Erkan Güntürk'ün kaşar peyniri ve yufka alındığı halde erata yedirilmemesine rağmen yedirilmiş gibi göstererek ihtilâsen zimmet suçunu işledikleri sabit olmakla Askeri Ceza Kanununun 131/1., 50. ve 51. maddeleri uygulanmak suretiyle mahkûmiyetlerine ve 552.165 lira hazine zararının ödettirilmesine karar vermiştir.

Bu karar sanıklar ve Askeri Savcılık tarafından temyiz edilmiş ve Askeri Yargıtay 2.Dairesi, 15/6/1988 gününde, 229-464 sayı ile; (Dosya içeriği-ne, tüm sanıkların açık ve samimi ikrarlarına, bilirkişi raporlarına, tanık anlatımlarına ve kabule göre saymanlıkta sempatik ikmâl diye adlandırılan gayri resmî dağıtımlar sonucu hasıl olan açıkların giderilmesi için sanıklardan Zahit Korkmaz'ın, yiyecek müteahhitliği yapan Enver Ay'a başvurup bir miktar para alarak zeytinyağı açığını kapattığı, daha sonra bu şekilde başlayan ilişkiye devam ile diğer müteahhit Nurettin Elkatmış ile Envar Ay'ın muayene komisyonunca muayenesi yapılarak alımı gerçekleşen yumurta, yoğurt, maydonoz, yufka vs. yiyeceklere ait teslim miktarlarını belirten muayene defterindeki kayıtların baş ve sonlarına eklentiler yapılarak miktarların çoğaltıldığı ve çoğalan miktara göre düzenlenen muayene raporuna dayanarak müteahhitler adına belge düzenlenerek tahakkuk eden fazla paranın anlaşma sonucu müteahhitlerce Zahit Korkmaz'a ödendiği ve Zahit'in de bu parayı Ahmet Çakırel ve Erkan Güntürk ile paylaştığı ve böylece 4.526.996 liralık hazine zararının meydana geldiği sabit görülerek tüm sanıkların Türk Ceza Kanununun 339/1. ve 59. maddeleriyle tecziyelerine ve asker sanıkların tartına karar verildiği anlaşılmış bulunmaktadır. Suç mevzu sahte evrak muayene komisyonunun tabii üyesi ve mal sorumlusu Erkan Güntürk'ün de imzası bulunan muayene komisyonunca hazırlanan rapor ve sayman ve hesap sorumlusunca sahte olarak düzenlenen belgeye istinaden sivil sanıkların adlarına ve yukarıda açıklanan şekilde sivillerin iştiraki ile işlenmiş olduğu kabul edildiğinden 353 sayılı Kanunun 12.maddesi gereğince askeri mahkeme bu suça ait davaya bakmaya görevli bulunmadığından sanıklara yüklenen sahte resmi evrak düzenleme ve buna iştirak suçları hakkında verilen hükmün görev yönünden bozulmasına ve asker sanıkların reçel, kaşar peyniri ve yufka alınarak bu konuda belirtildiği gibi sayman hesap sorumlusu ve mal sorumlusu olarak kendilerine tevdi ve teslim edilen bu malzemenin günlük tabelalarda yedirilmiş gösterilerek sarfının yapılmasına rağmen gerçekte yedirilmediği ve yerine başka şeyler yedirildiği ve 552.165 liralık yiyeceğin iradada alınmayarak kayıtlarda yapılan hile ve huda suretiyle ihtilâsen zimmet suçları hakkında verilen mahkûmiyet hükmünün onanmasına) karar vermiştir.

Van 21.Jandarma Sınır Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 28/12/1988 gününde, 628-503 sayı ile; Askeri Yargıtay bozma ilâmına uyarak sanıklara atılı yumurta, yoğurt, maydonoz alımında sahte resmî evrak düzenlemek ve buna iştirak suçları nedeniyle Türk Ceza Kanununun 339/1. maddesine mümas suçtan

ötürü görevsizliğe karar vermiştir.

Bitlis Ağır Ceza Mahkemesi, 15/3/1989 gününde, 28/11 sayı ile; sanıklar Zahit Korkmaz, Ahmet Çakırel ve Erkan Güntürk'ün suç tarihinde asker kişi olup bu görevleri sırasında evrakta sahtekarlık suçu işlediklerinden, atılı suçun askeri bir suç olduğu ve 353 Sayılı Kanunun 9. maddesi hükmüne göre, davanın askeri mahkemede görülmesi gerektiği ve hernekadar asker olan sanıkların halen resen emekli olmak suretiyle askerlikle ilişkileri kesilmiş ise de 353 Sayılı Kanunun 17. maddesine göre davanın askeri mahkemede görülmesine devam edilmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, sanıkların resmi evrakta sahtekarlık suçuna ilişkin olarak adli ve askeri mahkemelerce verilip kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Kanunun 14. maddesinde belirlenen olumsuz bir görev uyuşmazlığı doğmuş ve dosya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 6/7/1989 gün, 2246 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Muammer Turan'ın Başkanlığı'nda, Mebrure Gözdemir, Adnan Hamzaoğulları, İhsan Özkaya, Yavuz T. Özgen, Nursafa Pandar ve Dr. Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı 25/9/1989 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan savcı İsmet Gökalp ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Caner Seben'in adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü ve yazılı düşünceleri alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı üzere, olumsuz görev uyuşmazlığı, muayene komisyonunca muayenesi yapılarak alımı gerçekleşen yumurta, yoğurt ve maydonozlara ait teslim miktarlarını belirten muayene defterindeki kayıtların baş ve son taraflarına eklentiler yapılarak miktarların çoğaltıldığı ve bu çoğalan miktara göre düzenlenen raporlara dayanılarak müteahhitler adına belge düzenlenip tahakkuk eden fazla paranın anlaşma sonucu müteahhitlerce asker sanıklara ödendiği ve böylece 4.526.996 liralık hazine zararının meydana gelmesi sebebiyle sanıkların, Türk Ceza Kanununun 339/1. maddesine göre tecziyeleri için açılan kamu davasında Van 21. Jandarma Sınır Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesinin Askeri Yargıtayın bozma kararına uyarak verdiği görevsizlik kararı ile Bitlis Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararı arasında doğmuş bulunmaktadır.

Davada sanıklardan Zahit Korkmaz, Ahmet Çakırel ve Erkan Güntürk asker kişi, diğer sanıklar Enver Ay ile Nurettin Elkatmış ise asker olmayan kişilerdir.

353 Sayılı Kanunun, 9. maddesi asker kişilerin hangi suçlarına askeri mahkemelerde bakılacağını, 11. maddesi de asker olmayan kişilerin hangi suçlarından ötürü askeri mahkemelerde yargılanacağını belirttiğinden sonra 12. maddesi, askeri mahkemelere ve adliye mahkemelerine tâbi kişiler tarafından bir suçun müştereken işlenmesi halinde görevli mahkemeye tayin ve tesbit etmiştir.

Davada, müstereken işlenen suç sözkonusu olduğundan olayda 353 sayılı Kanununun 12.maddesinin gözönünde tutulması icap eder. Adı geçen maddede aynen "askeri mahkemelere ve adliye mahkemelerine tâbi kişiler tarafından bir suçun müstereken işlenmesi halinde eğer suç Askeri Ceza Kanununda yazılı bir suç ise; sanıkların yargılanmaları askeri mahkemelere, eğer suç Askeri Ceza Kanununda yazılı olmayan bir suç ise adliye mahkemelerine aittir" denilmektedir.

Kanun, müsterek işlenen suçlar yönünden sanıklara atılı suçun, Askeri Ceza Kanununda yazılı olması halinde askeri mahkemeyi ve aksi halde ise adliye mahkemesini görevli kılmaktadır. Sanıklara isnat olunan eylemin subutu halinde, haklarında sadece evrakta sahtekarlık suçundan dolayı Türk Ceza Kanununun 339. maddesinin uygulanması bahis konusu olacağı ve atılı eylemin askeri ve sivil kişiler tarafından müstereken işlendiği ileri sürülerek kamu davası açılmış olduğu cihetle davanın adli yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle Bitlis Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Bitlis Ağır Ceza Mahkemesi'nin 15/3/1989 günlü, 28/11 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına oybirliğiyle 25/9/1989 gününde kesin olarak karar verildi.

Başkan
Muammer TUBAN

Üye
Mebrure Gözdemir

Üye
Adnan Hamzaoğulları

Üye
İhsan Özkaya

Üye
Yavuz T. Özgen

Üye
Nursafa Pandar

Üye
Dr. Önder Ayhan

Bu kararın Resmî gazete'de
yayımlı uygundur.

G/T.

Başkan

22